

2017 TOIMINTAKERTOMUS

Hallinto

Sosiaalilautakunta

Sosiaalilautakunnan talousarvioon kuuluu viisi valtuustotasolla sitovaa tehtävää: hallinto, sosiaalityö, vanhustyö/kotipalvelu, vammaispalvelut ja terveydenhuolto. Sosiaalilautakunnan toimialan tehtävänä on edistää ja ylläpitää yksityisen henkilön, perheen ja yhteisön sosiaalista turvallisuutta, hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä sekä tuottaa vaikuttavia ja laadukkaita palveluja asiakaslähtöisesti ja moniammatillisesti yhteistyössä asiakkaan ja hänen omaistensa kanssa. Sosiaalilautakunnan tehtävänä on sosiaali- ja terveystalouden yhteistyön ja integraation kehittäminen sekä terveydenhuollon omistajaohjauksen valmistelu kunnanhallitukselle.

Keskeisimpänä sosiaalilautakunnan valtakunnallisena haasteena on sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistus. Sote-uudistuksen tavoitteena on, että tulevaisuuden sosiaali- ja terveystaloudet ovat nykyistä asiakaslähtöisemmät, vaikuttavammat, kustannustehokkaammat ja paremmin yhteen sovitettut. Vuoden 2020 alusta alkaen vastuu sosiaali- ja terveystalouksista on tarkoitus siirtää maakunnille. Sote-uudistuksen valmisteluun ja sitä tukeviin kehittämishankkeisiin käytettiin paljon sosiaalitoimen henkilöstön resursseja.

Tehtävä Hallinto

Tehtävän kuvaus ja palvelusuunnitelma

Sosiaalitoimen hallinnon tehtävä on tukea hallintokunnan palvelutuotantoa. Hallinnon palveluihin kuuluvat yleinen hallintokunnan palveluiden kehittäminen, suunnittelu ja seuranta, toiminnan koordinointi sekä sisäinen ja ulkoinen yhteistyö.

Tehtävän yleistavoitteet

Sosiaalitoimen hallinnosta ja päätöksenteosta vastaa sosiaalilautakunta, joka kokoontui kuukausittain kesäaikaa lukuun ottamatta. Sosiaalilautakunnan esityslistat ja pöytäkirjat liitteineen julkaistiin kunnan internetsivulla. Sosiaalitoimen hallinnon käytännön työstä huolehtivat sosiaalijohtaja ja toimistos sihteeri.

Vuotta leimasi sote-uudistukseen valmistautuminen tavanomaisen arkityön ohella. Valmistautuminen on edellyttänyt erilaisiin maakunnallisiin selvityksiin, työryhmiin ja kokouksiin osallistumista. Aktiivisella osallistumisella ja yhteistyöllä voidaan huolehtia kuntalaisten eduista tulevassa palvelujärjestelmässä. Perusterveydenhuollon siirryttyä Lapin sairaanhoitopiirille osana sote-valmistelua, päätettiin kunnassa laatia selvitys myös sosiaalitoimen siirrosta sairaanhoitopiirin alaisuuteen.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2017

Tavoite	Keinot/toimenpiteet miten tavoitteeseen päästään	Mittarit	Toteutuminen 1-6/2017
Palvelutuotantoa tukeva hallinto	Sisällöllisesti asianmukaiset, määräajassa valmistellut sosiaalilautakunnan asiat	Arviointi sosiaalilautakunnassa	Toteutunut, vielä kehitettävää
	Palvelutuotannon tuki ja yhteistyön koordinointi	Arviointi sosiaalitoimen tiimissä	Toteutunut, vielä kehitettävää

Tehtävä Sosiaalityö

Tehtävän kuvaus ja palvelusuunnitelma

Sosiaalityön tehtäväalueella tuotettujen palveluiden tarkoituksena on edistää ja ylläpitää kuntalaisten hyvinvointia sekä sosiaalista turvallisuutta, vähentää eriarvoisuutta ja edistää osallisuutta, turvata yhdenvertaisin perustein tarpeenmukaiset, riittävät ja laadukkaat sosiaalipalvelut sekä muut hyvinvointia edistävät toimenpiteet. Tehtäväalueen työtä kehitetään yhteistyössä kunnan eri toimialojen sekä kunnan muiden toimijoiden kesken.

Tehtävän yleistavoitteet

Sosiaalityön kohderyhmänä ovat lapset, nuoret ja perheet sekä paljon tukea tarvitsevat henkilöt.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa painotettiin ennaltaehkäisevien palveluiden ja varhaisen tuen järjestämistä oikea-aikaisesti. Tavoitteena oli raskaampien lastensuojelupalvelujen tarpeen ehkäiseminen kevyempien avopalvelujen, kuten perhetyön ja lapsiperheiden kotipalvelun järjestämisellä. Muonion kunnanvaltuusto hyväksyi lokakuussa Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman. Sosiaalityöntekijä on osallistunut hallituksen kärkihanke Lape:n, eli Lasten ja perhepalveluiden muutosohjelman maakunnalliseen työskentelyyn.

Paljon tukea tarvitsevat

Paljon tukea tarvitsevat asiakkaat ovat pääsääntöisesti aikuissosiaalityön asiakkaita. Aikuissosiaalityön tehtäväkenttiä ovat arkielämän hallinta, asuminen ja asunnottomuus, köyhyys ja toimeentulo-ongelmat, päihde- ja mielenterveysongelmat, syrjäytyminen ja osallisuus, työttömyyden yksilölliset seuraukset sekä yksinäisyys.

Paljon tukea tarvitsevien palvelut sisältävät runsaasti palveluohjausta, neuvontaa ja opastusta. Vuonna 2017 sosiaalitoimi on järjestänyt kaikenikäisille paljon tukea tarvitseville myös neuropsykiatrista kuntoutusohjausta, jonka tavoitteena on ollut muun muassa syrjäytymisen ehkäiseminen sekä arkipäiväisten taitojen harjoittelu ja hallinta. Neuropsykiatrisen kuntoutusohjauksen parissa on tehty yhteistyötä terveydenhuollon, psykiatrisen sairaanhoidon sekä koulujen kanssa.

Perustoimeentulotuen myöntäminen ja maksaminen siirtyivät Kelan hoidettavaksi vuoden 2017 alussa. Kuntaan jäi tällöin harkinnanvaraisen toimeentulotuen myöntäminen sekä sosiaalihuoltolain mukainen taloudellinen tukeminen. Toimeentulotukiohje harkinnanvaraisen toimeentulotuen myöntämisestä laadittiin seudullisena yhteistyönä Tunturi-Lapin kuntien kanssa, ja se hyväksyttiin sosiaalilautakunnassa 29.3.2017.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2017

Tavoite	Keinot/toimenpiteet miten tavoitteeseen päästään	Mittarit	Toteutunut / ei toteutunut
Toimivat lasten ja perheiden ennaltaehkäisevät ja peruspalvelut	Toimivilla peruspalveluilla vaikutetaan lapsiperheiden hyvinvointiin ja vahvistetaan oman elämän hallintaa niin, että vaativampien palvelujen osuus vähenee	<p>Sosiaalihuoltolain nojalla myönnettyjen tukipalvelujen määrä suhteessa lastensuojelun avopalveluihin</p> <p>Palautekäytäntöjen käyttöönotto ja kehittäminen</p>	<p>Toteutunut. Esimerkiksi perheyötä järjestettiin vuoden aikana 70% sosiaalihuoltolain nojalla ja 30% lastensuojelun avohuollon tukitoimena.</p> <p>Palautetta ei kerätty järjestelmällisesti.</p>
	Palvelujen myöntämisen suunnitelmallisuus ja ajantasaisuus	Voimassaolevat asiakassuunnitelmat ja palvelupäätökset, seuranta	Toteutunut
Osallisuus ja toimintakyvyn parantaminen	Maahanmuuttajasuunnitelman ja harkinnanvaraisen toimeentulotukiohjeen päivitys.	Maahanmuuttajasuunnitelman ja toimeentulotukiohjeen hyväksyminen toimielimessä	Osittain toteutunut, harkinnanvaraisen toimeentulotuen myöntämisen perusteet hyväksyttiin sosiaalilautakunnassa ja otettiin käyttöön 29.3.2017.

Vanhuspalvelut ja kotipalvelu

Sosiaalilautakunta nimesi kotipalvelun tiimivastaavaksi lähihoitaja Tarja Vuorisen maaliskuussa. Tiimivastaava vastaa kotipalvelun toiminnan päivittäisestä organisoinnista. Kotipalvelussa toteutettiin työajan seuranta toukokuussa. Seurantajakso oli pituudeltaan kaksi viikkoa. Seurantajakson tarkoituksena oli selvittää, miten asiakkaan saamaa aikaa saadaan lisättyä.

Muistikoordinaattori on vakiinnuttanut toimintaansa muistisairaiden ja heidän omaistensa tukena. Marjapaikan vastuuhenkilö Kati Korva irrottautui omasta työstään lokakuu-joulukuun väliseksi ajaksi ja päivitti vuosille 2018-2021 ikään-tyneiden suunnitelman.

Sosiaalilautakunta on helmikuussa hyväksynyt Vanhuspalveluiden myöntämisen perusteet ja marraskuussa Sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista tukevien taksipalveluiden järjestämisen ohjeet.

Vanhustyö on osallistunut Toimiva kotihoito Lappiin – Monipuoliset tuen muodot asumiseen – hankkeeseen. Muonio on osallistunut vuoden aikana kotihoidon, kotikuntoutuksen ja teknologian osa-alueisiin.

Kunnanhallitus asetti uuden vanhusneuvoston marraskuussa.

ProConsona vanhustyö ohjelma siirtyi LapIT palvelimelle ja se on mahdollistanut kirjaamisen asiakaskertomukseen asiakkaan kotona. Kotipalvelulle on hankittu kannettavat tietokoneet. Titania työvuorosunnittelu siirtyi LapIT-palvelimelle ja se mahdollistaa työvuorotoimien sähköisen siirtämisen palkkahallintoon. Yksiköiden esimiehet on koulutettu palvelun käyttämiseen.

Vanhustyö on osallistunut Voimaa vanhuuteen mentorointiohjelmaan. Hankkeen puolesta on kartoitettu Muonion nykytilannetta ikäihmisten liikuntapalveluiden osalta (75+). Hankkeen koordinaattorit ovat osallistuneet hankkeen aloituspalaveriin Helsingissä, järjestäneet suunnittelupalaverin Muoniossa sekä osallistuneet Vertaisveturikouluttajakoulutukseen.

Tavoite	Keinot/toimenpiteet miten tavoitteeseen päästään	Mittarit	Toteutuminen
Vanhusten toimintakyvyn ja osallisuuden edistäminen	Vanhusneuvosto osallistuu toiminnan ja talouden suunnitteluun	Vanhusneuvoston kokousten määrä	4 kokousta
	Muistiohjaajan työn aloittaminen	Asiakasmäärä keskimäärin	15
	Toiminnanohjauksen käynnistyminen	Kävijöiden määrä keskimäärin	19,1 %
Laatusuosituksen mukainen palvelurakenne, tarkastelupäivät 30.6. ja 31.12.	Palvelutarpeen arviointi Muonion vanhustyön palveluiden myöntämisen perusteiden mukaisesti	Kotona asuu 75 vuotta täyttäneistä 91-92% vastaavanikäisestä väestöstä	88,4
	Omaishoidontuen myöntämisen perusteiden mukaiset palvelutarpeen arvioinnit	Omaishoidontukea saa 6-7 % 75 vuotta täyttäneistä	6,85
	Resurssien oikea mitoitus ja kohdennus Tiimivastaava kotipalveluun koordinoimaan päivittäistä työtä	Säännöllisen kotipalvelun piirissä on 13-14% 75 vuotta täyttäneistä	9,6
	Tehostetun palveluasumisen myöntämisen perusteiden mukaiset palvelutarpeen arvioinnit	Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 6-7% vastaavanikäisestä väestöstä	8,2
	Palvelutarpeen arviointi Muonion vanhustyön palveluiden myöntämisen perusteiden mukaisesti	Vanhainkodeissa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa terveyskeskuksessa olevat 75 vuotta täyttäneet 2-3%.% vastaavanikäisestä väestöstä.	3,42

Ammattitaidon ja työhyvinvoinnin kehittyminen	Yksikkökohtaiset suunnitellut koulutukset	Koulutussuunnitelmien toteutuminen, % suunnitellusta.	Koulutussuunnitelmien laadinta on kesken.
	Esimiesten, työntekijöiden ja työterveyshuollon yhteistyö kehittämistyössä	Sairaslomien määrän väheneminen, % edellisestä vuodesta.	Kotipalvelu - 66% Marjapaikka -21% Ojusniitty +32% Keskimmäärin – 18%

Tehtävä Vammaispalvelut

Tehtävän kuvaus ja palvelusuunnitelma

Vammaispalveluiden tehtäväalueelle kuuluvat vammaispalvelulain ja erityishuoltolain mukaiset palvelut.

Vammaispalvelulain mukaisten palveluiden tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä. Vammaispalvelulain mukaisina palveluina tuetaan kotona asumista erilaisin toimenpitein. Keskeistä on asiakkaiden itsenäisyyden, osallisuuden ja toimintakykyisyyden edistäminen.

Erityishuoltolain mukaisia palveluita annetaan henkilölle, jonka kehitys tai henkinen toiminta on estynyt tai häiriintynyt synnynnäisen tai kehitysiässä saadun sairauden tai vamman vuoksi ja joka ei muun lain nojalla voi saada tarvitsemiaan palveluja. Erityishuollon tarkoituksena on edistää henkilön suoriutumista päivittäisistä toiminnoista, hänen toimeentuloaan ja sopeutumistaan yhteiskuntaan sekä turvata hänen tarvitsemansa hoito ja muu huolenpito.

Tehtävän tavoitteiden toteutuminen

Kunnan omana toimintana on järjestetty päivä- ja työtoimintaa, kotihoidonohjausta ja muita yksilökohtaisia palveluita. Asumis-, laitos-, kuntoutus- ja tutkimuspalvelut on ostettu ulkopuolisilta palveluntuottajilta, kuten Aspa-palveluilta ja Kolpeneen kuntayhtymältä.

Vammaispalvelulain mukaisesti kunta on järjestänyt vaikeavammaisille henkilöille päivätoimintaa tai sosiaalihoitolain mukaista työtoimintaa. Toimintakeskus muutti uusiin tiloihin Ilttitielle ja muutti nimekseen Naalo. Naalon avajaisia juhlittiin tammikuussa. Asiakkaiden kävellen kuljettava työmatka lyheni uusiin toimitiloihin siirtymisen myötä. Päivätoiminnasta on myös osallistuttu paljon erilaisiin yhteistyötapahtumiin. Sosiaalityöntekijä ja kehitysvammaohjaaja ovat päivittäneet asiakkaiden palvelusuunnitelmat kuntoutusjaksojen ja neuvola-käyntien jälkeen yhdessä asiakkaiden ja heidän verkostonsa kanssa. Vuoden 2017 aikana sekä päivätoiminnan järjestämisessä että muussa asiakastyössä huomioitiin kehitysvammalain uudistus asiakkaiden itsemääräämisoikeudesta.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2017

Tavoite	Keinot/toimenpiteet miten tavoitteeseen päästään	Mittarit	
Itsenäisesti asuvat ja toimintakykyiset asiakkaat	Ajantasaiset palvelusuunnitelmat		Toteutunut, palvelusuunnitelmat päivitetty vuoden loppuun mennessä kaikille kuntoutussuunnitelman saaneille.
	Säännöllinen arkipäiväisten toimintojen harjoittelu ja osallistuminen yhteisön elämään.		Toteutunut, Naalossa toteutuneet viikoittaiset siivoukset, päivittäiset keittiötöyt sekä ruoan valmistus kaksi kertaa syksyn aikana.
	Kunnosta huolehtiminen liikkumalla oman toimintakyvyn mukaisesti		Toteutunut ryhmätoimintana, sekä työmatkakävelynä päivittäin.
	Päivä- ja työtoiminnan tilojen muutokset vastaamaan palvelujen tarpeita	Asiakasmäärien ja käyntikertojen kehitys	Asiakaskäyntimääriä seurattu säännöllisesti. Yksi asiakas tullut lisää ja käyntikerrat lisääntyneet kokonaisuudessaan.
	Henkilökohtaisten avustajien työn suunnitelmallisuus	Kuukausisuunnitelmien toteutumisen seuranta-arviot	Ei toteutunut.

Tehtävä Terveystoimi

Tehtävän kuvaus ja palvelusuunnitelma:

Terveystoimen tehtäväalueelle sisältyvät terveyskeskus, erikoissairaanhoito, päihdekliniikka, ympäristöterveydenhuolto, syöpäpotilaiden hoitopäiväavustus ja talteen otetut eläimet.

Tehtävän yleistavoitteet:

Muonion- Enontekiön terveydenhuollonkuntayhtymän tehtävänä oli 30.9.2017 asti järjestää jäsenkuntiensa puolesta terveydenhuoltolain mukainen perusterveydenhuolto. Kunnanvaltuusto päätti siirtää perusterveydenhuollon järjestämisvastuun 10.2017 alkaen Lapin sairaanhoitopiirille, joka järjestää myös erikoissairaanhoidon palvelut.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2017

Tavoite	Keinot/toimenpiteet miten tavoitteeseen päästään	Mittarit	Toteutuminen
Talouden tasapainotus	Perusterveydenhuollon kuntayhtymä laatii toiminnan rakenteelliseen uudistamiseen perustuvan talouden tasapainottamisohjelman. (Muonion kunnanvaltuuston päätös 12.12.2016)	Kuntayhtymän ja kunnan toimitelmissä hyväksytty tasapainottamisohjelma	Kuntayhtymä on lakkautettu 30.9.2017 ja perusterveydenhuollon osalta on tehty Lapin sairaanhoitopiirin kanssa 1.10.2017.